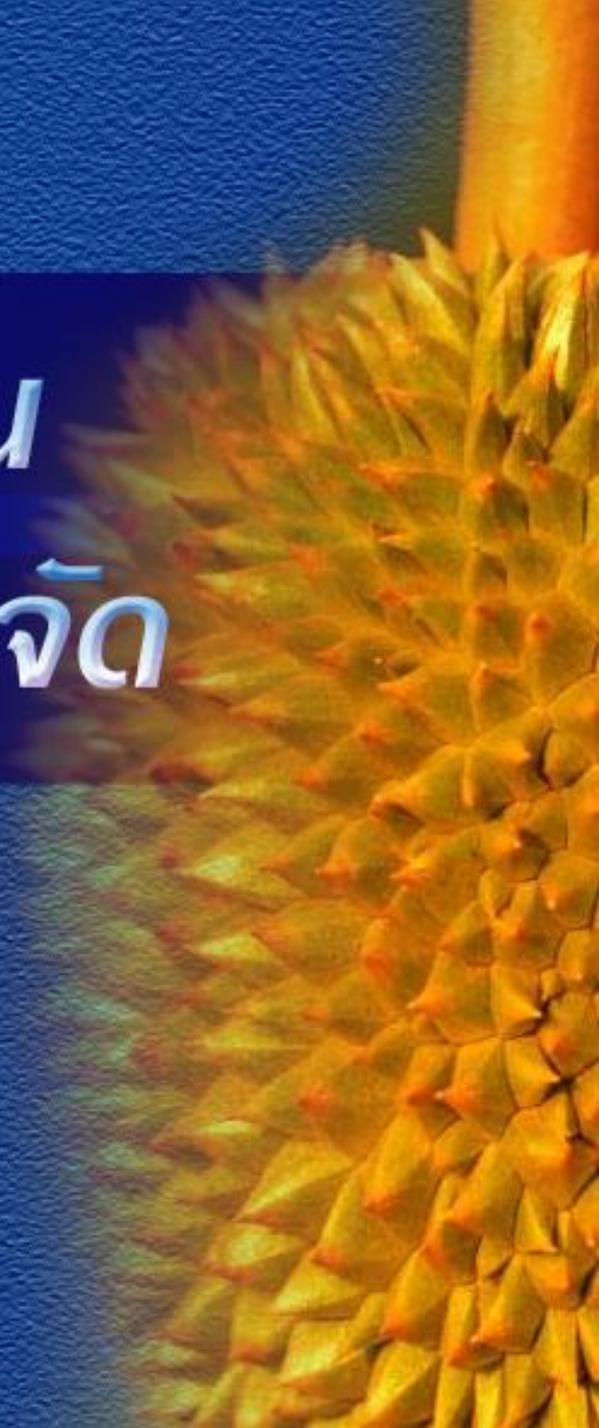

**แมลง-ไรศัตรูทุเรียน
และการป้องกันกำจัด**

แมลง-ไรศัตรูทุเรียน

หนอนเจาะเมล็ด

หนอนเจาะผล

หนอนกินขั้วผล

มอดเจาะลำต้น

ด้วงหนวดยาวเจาะลำต้น

เพลี้ยไก่แจ้

เพลี้ยจักจั่นฝอย

เพลี้ยไฟ

เพลี้ยแป้ง

ไรแดงแอฟริกัน

Development

Mature leaf

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มี.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
------	------	-------	-------	------	-------	------	------	------	------	------	------

เพลี้ยไก่แจ้

ชื่อสามัญ : เพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Allocaridara malayensis*

การทำลาย : ดูดกินน้ำเลี้ยงใบอ่อน ยอดอ่อน

ม.ค. ก.พ. มี.ค. เม.ย. พ.ค. มิ.ย. ก.ค. ส.ค. ก.ย. ต.ค. พ.ย. ธ.ค.

ตัวอ่อนเพลี้ยไก่แจ้

EntoZoo

ตัวเต็มวัยยาเพลี้ยไก่แจ้

EntoZoo

กลุ่มไข่พยาธิไก่แจ้

EntoZoo

ความเสียหาย

ใบอ่อนระยะหางปลา

0976110000

เพลี้ยไก่แจ้

EntoZoo

การป้องกันกำจัด

- ฟ่นเฉพาะต้นที่แตกใบอ่อน
- กระตุ้นการแตกใบอ่อนให้พร้อมกัน
ทุกต้นโดยใช้ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0)

การป้องกันกำจัด

● ฟันสาร

- แลมบ์ดาไซฮาโลทริน 2.5% อีซี
อัตรา 10 มล./น้ำ 20 ลิตร
- คาร์โบซัลเฟน 20% อีซี
อัตรา 50 มล./น้ำ 20 ลิตร
- คาร์บาริล 85% ดับบริลพี
อัตรา 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
- ไซเพอร์เมทริน/โพซาโลน 6.25%/22.5% อีซี
อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร

เพลี้ยจักจั่นฝอย

ชื่อสามัญ : เพลี้ยจักจั่นฝอย

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Amrasca durianae*

การทำลาย : ดูดกินน้ำเลี้ยงใบอ่อน ยอดอ่อน

ม.ค. ก.พ. มี.ค. เม.ย. พ.ค. มิ.ย. ก.ค. ส.ค. ก.ย. ต.ค. พ.ย. ธ.ค.

เพลี้ยจุกจับฝอย

EntoZoo

เพลี้ยจักจั่นฝอย

EntoZoo

เพลี้ยจักจั่นฝอย

EntoZoo

เพลี้ยจักจั่นฝอย

EntoZoo

เพลี้ยจักจั่นฝอย

EntoZoo

การป้องกันกำจัด

- พ่นเฉพาะต้นที่แตกใบอ่อน
- กระตุ้นการแตกใบอ่อนให้พร้อมกันทุกต้น
โดยใช้ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0)

การป้องกันกำจัด

● พ่นสาร

- แลมบ์ดาไซฮาโลทริน 2.5% อีซี อัตรา 10 มล./น้ำ 20 ลิตร
- คาร์โบซัลเฟน 20% อีซี อัตรา 50 มล./น้ำ 20 ลิตร
- คาร์บาริล 85% ดับบริลพี อัตรา 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
- ไซเพอร์เมทริน/โพชาโลน 6.25%/22.5% อีซี อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร

เพลี้ยไฟ

ชื่อสามัญ : เพลี้ยไฟ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Scirtothrips dorsalis*

การทำลาย : ดูดกินน้ำเลี้ยง ยอดอ่อน

ดอก

และผลอ่อน

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
------	------	-------	-------	------	-------	------	------	------	------	------	------

แพลงก์ตอน

EntoZoo

เพลี้ยไฟ

EntoZoo

เพลี้ยไฟ

EntoZoo

ເພລີຍາຟ

Ento Zoo

เพลี้ยไฟ

Ento Zoo

การป้องกันกำจัด

- หากพบเพลี้ยไฟขนาดเล็กน้อย
ให้ตัดส่วนที่ถูกทำลายทิ้ง

การป้องกันกำจัด

● ฟันसार

- แลมบ์ดาไซฮาโลทริน 2.5% อีซี
อัตรา 10 มล./น้ำ 20 ลิตร
- อิมิดาโคลพรีด 10% เอสแอล
อัตรา 10 มล./น้ำ 20 ลิตร
- คาร์โบซัลเฟน 20% อีซี
อัตรา 10 มล./น้ำ 20 ลิตร
- ฟิโปรนิล 5% เอสซี
อัตรา 10 มล./น้ำ 20 ลิตร

เพลี้ยแป้ง

ชื่อสามัญ : เพลี้ยแป้ง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Planococcus minor*

Planococcus lilacinus

การทำลาย : ดูดกินน้ำเลี้ยง ยอดอ่อน ดอก และผลอ่อน

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
------	------	-------	-------	------	-------	------	------	------	------	------	------

เพลี้ยแป้ง

EnuoZoo

เพลี้ยแป้ง

entoZoo

เพลี้ยแป้ง

5Zoo

เพลี้ยแป้ง

ENTO 400

พญาปลั่ง

พญาปลั่ง

เพลี้ยแป้ง

EntoZoo

เพลี้ยแป้ง

EntoZoo

พญายอแป้ง

การป้องกันกำจัด

- ตัดแต่งผลที่ไม่สมบูรณ์และถูกเพลี้ยแป้งทำลายเผาทำลาย หลังตัดแต่งผลครั้งที่ 3
- ฉีดพ่นน้ำให้เพลี้ยแป้งหลุดร่วงออกจากผล
- ใช้ผ้าชุบสารฆ่าแมลงพันกิ่งลำต้น หรือ ใช้สารฆ่าแมลง เช่น คาร์บาริล โรยรอบโคนต้นเพื่อป้องกันมดพาเพลี้ยแป้งไปยังผล

การป้องกันกำจัด

● ฟันसार

- มาลาไธออน 57% อีซี + ปีโตรเลียมออกไซด์ 83.9% อีซี
อัตรา 40 มล. + 1 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร
- คลอร์ไพริฟอส/ไซเพอร์เมทริน 50%/5% อีซี
อัตรา 30 มล. /น้ำ 20 ลิตร

เพลี้ยหอย (*Aulacaspis* sp.)

ชื่อสามัญ : เพลี้ยหอยเกล็ด เพลี้ยนาสาร

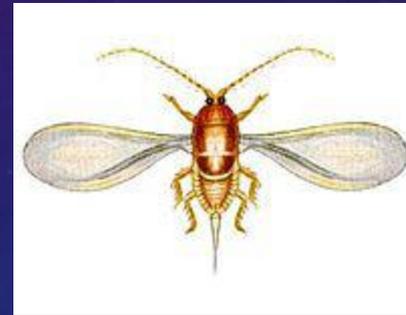
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Aulacaspis* sp.

การทำลาย : ดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่างๆ
ของทุเรียนทั้ง ลำต้น กิ่ง และใบ

การทำลายรุนแรงจะทำให้ต้นพืชเหี่ยวแห้ง
ตายได้

การป้องกันกำจัด

- ตัดแต่งกิ่ง ที่มีการทำลายของเพลี้ยหอยอย่างรุนแรง
- พ่นด้วยสารฆ่าแมลง carbosulfan 20% EC อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร หรือ dinotefuran 10% WP อัตรา 15 กรัม/น้ำ 20 ลิตร โดยพ่นสารทั้งหมด 2 ห่างกัน 14 วัน

หนอนเจาะเมล็ด

ชื่อสามัญ : หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน
หนอนใต้, หนอนรู

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Mudaria luteileprosa*

การทำลาย : กัดกินเมล็ดภายในผล

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มี.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
------	------	-------	-------	------	-------	------	------	------	------	------	------

หนอนเจาะเมล็ด

EntoZoo

หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน

หนอนเจาะเมล็ด

Ento Zoo

หนอนเจาะเมล็ด

EntoZoo

หนอนเจาะเมล็ด

EntoZoo

หนอนเจาะเมล็ด

Ento Zoo

หนอนเจาะเมล็ด

EntoZoo

หนอนเจาะเมล็ด

EntoZoo

หนอนจาเมลด

EntoZoo

หนอนเจาะเมล็ด

EntoZoo

Seed borer life cycle

Pupa 1 - 9 months

Larva ~38 days

Moth 7-10 days

Egg 2-3 days

หนอนเจาะเมล็ด

EntoZoo

การป้องกันกำจัด

- ไม่ควรขนย้ายผลทุเรียน หรือเมล็ดจากแหล่งที่มีการระบาดของแมลงในแหล่งปลูก ถ้าจำเป็นควรคัดเลือกเมล็ด และแช่เมล็ดด้วยสารฆ่าแมลง เช่น คาร์บาริล อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

หนอนเจาะเมล็ด

- ตำรวจโดยใช้กับดักแสงไฟ
- เมื่อพบ หรือจับผีเสื้อหนอนเจาะเมล็ดได้ด้วยกับดักแสงไฟในสวนหรือบริเวณใกล้เคียง
ในระยะตั้งแต่ผลทุเรียนอายุ 6 สัปดาห์ขึ้นไป
ทำการป้องกันกำจัด โดยใช้สารฆ่าแมลง

การใช้สารฆ่าแมลง

- แลมบ์ดา ไชฮาโลทริน (คาราเต้ ซีนอน 2.5%CS)

อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร

- คาร์บาริล (เซฟวิน 85% WP)

อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

เพี้ยแบ้ง

- ไชเปอร์เมทริน/ไพซาโลน (พาร์ซอน 6.25/22.5%EC)

อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร

การใช้สารฆ่าแมลง

ในแหล่งที่มีการระบาด

พ่นสารฆ่าแมลงทุก 7-10 วันหลังจาก
ผลทุเรียนอายุ 1 เดือน

ในแหล่งที่ไม่เคยระบาด

พ่นสารฆ่าแมลงเมื่อพบผีเสื้อในกับดักแสงไฟ

การห่อผลไม้เรียน

การห่อผลทุเรียน

- ป้องกันไม่ให้ผีเสื้อวางไข่บนผลทุเรียน
- ห่อด้วยถุงพลาสติกสีขาวขุ่นขนาดกว้าง 12 x 18 นิ้ว ตัดที่มุมก้นถุงเพื่อระบาย น้ำที่ผลทุเรียนคายออกมา

การห่อผลทุเรียน

- ห่อผลตั้งแต่ผลทุเรียนอายุ 6 สัปดาห์ จนถึงเก็บเกี่ยว

หรือ

- พ่นสารฆ่าแมลงร่วมกับการห่อผล โดยพ่นสารในระยะแรก (ผลอายุ 6 – 10 สัปดาห์) จากนั้นห่อผล จนถึงเก็บเกี่ยว

หนอนเจาะผล

ชื่อสามัญ : หนอนเจาะผล, หนอนรัง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Conogethes punctiferalis*

การทำลาย : กัดกินเปลือกผลทุเรียน

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มี.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
------	------	-------	-------	------	-------	------	------	------	------	------	------

หนอนเจาะผล

EntoZoo

หน่อไม้เจาะผล

EntoZoo

หนอนจาปลา

EntoZoo

หนอนเจาะผล

EntoZoo

การป้องกันกำจัด

- อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติพวกแตนเบียน
- ตัดแต่งอย่าให้ผลทุเรียนอยู่ติดกันเป็นกลุ่มๆ
หรือใช้ไม้คั่นระหว่างผลที่ติดกัน
- เก็บผลที่เน่า ร่วง ไปเผาทำลาย

การป้องกันกำจัด

● พันสาร

- แลมบ์ดาไซฮาโลทริน 2.5% อีซี อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร
- คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มล./น้ำ 20 ลิตร
- ไซเพอร์เมทริน/ไพซาโลน 6.25%/22.5% อีซี อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร
- สารสกัดสะเดา (เมล็ดบด) อัตรา 1 กก. /น้ำ 20 ลิตร

หน่อไม้เจาะผล

EntoZoo

หน่อไม้จาปะพล

EntoZoo

หน่อไม้จาปะพล

EntoZoo

มอดเจาะลำต้น

ชื่อสามัญ : มอดเจาะลำต้น

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Xyleborus fornicatus*

การทำลาย : เจาะลำต้นทุเรียน

มอดเจาะลำต้น

EntoZoo

มอดเจาะลำต้น

EntoZoo

มอดเจาะลำต้น

EntoZoo

มอดเจาะลำต้น

EntoZoo

มอดเจาะลำต้น

EntoZoo

มอดเจาะลำต้น

EntoZoo

มอดเจาะลำต้น

EntoZoo

การป้องกันกำจัด

- ตัดกิ่งแห้งที่ถูกมอดทำลายเผาทิ้ง
- ดูแลไม้ให้ทุเรียนเป็นโรครากเน่า-โคนเน่า
- พ่นสาร
  - คลอร์ไพริฟอส 40% อีซีอี
อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร

หนอนกินรากทุเรียน

ชื่อสามัญ : หนอนด้วงปีกแข็ง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Anoplognathus aeneus* Waterhouse

วงศ์ : Scarabaeidae

อันดับ : Coleoptera

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มี.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
------	------	-------	-------	------	-------	------	------	------	------	------	------

หนอนกินรากทุเรียน

EntoZoo

หนอนกินรากทุเรียน

EntoZoo

หนอนกินรากทุเรียน

EntoZoo

หนอนกิ่งรากทุเรียน

EntoZoo

หมอนกับรากทุเรียน

EntoZoo

หนอนกินรากทุเรียน

EntoZoo

หนอนกินรากทุเรียน

EntoZoo

การป้องกันกำจัด

- จับตัวเต็มวัยทำลาย หรือใช้เป็นอาหาร ตค.-พย.
ช่วงผลบ่ม
- ปลุกพืชล่อ (Trap crop) เช่น ตะไคร้ แล้วขุดจับ
ขึ้นมาทำลาย
- ใช้สารฆ่าแมลงประเภทหวาน เช่น fipronil หรือ
carbofuran

หนอนกินรากทุเรียน

EntoZoo

หนอนดอวงหนวดยาว เจาะลำต้นทุเรียน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Batocera rufomaculata*

ชื่อสามัญ : ตัวง่บ่าหนามจุดนูนดำ

การทำลาย : กัดกินท่อน้ำ-ท่ออาหาร

บริเวณเปลือกลำต้นทุเรียน

OUTBREAK

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
------	------	-------	-------	------	-------	------	------	------	------	------	------

หนอนกัดกินบริเวณเปลือกไม้

รอยการทำลายของหนอนด้วงหนวดยาวใต้เปลือกไม้

หนอนทำลายเป็นระยะทางยาวประมาณ 2 - 3 ม.

รอยการทำลายของหนอนด้วงหนวดยาวใต้เปลือกไม้

ศรีสะเกษ

จันทบุรี

ສຸກາຊກູ້ຣຳນີ

การระบาดในแปลงใหญ่ทำให้ทุเรียนตายจำนวนมาก

การระบาดในสวนผสมทำให้ทุเรียนทั้งหมดตาย

การระบาดของรุนแรงทำให้เจ้าของทิ้งแปลง จังหวัดศรีสะเกษ

Oviposition Behaviour

ลักษณะของดักแด้

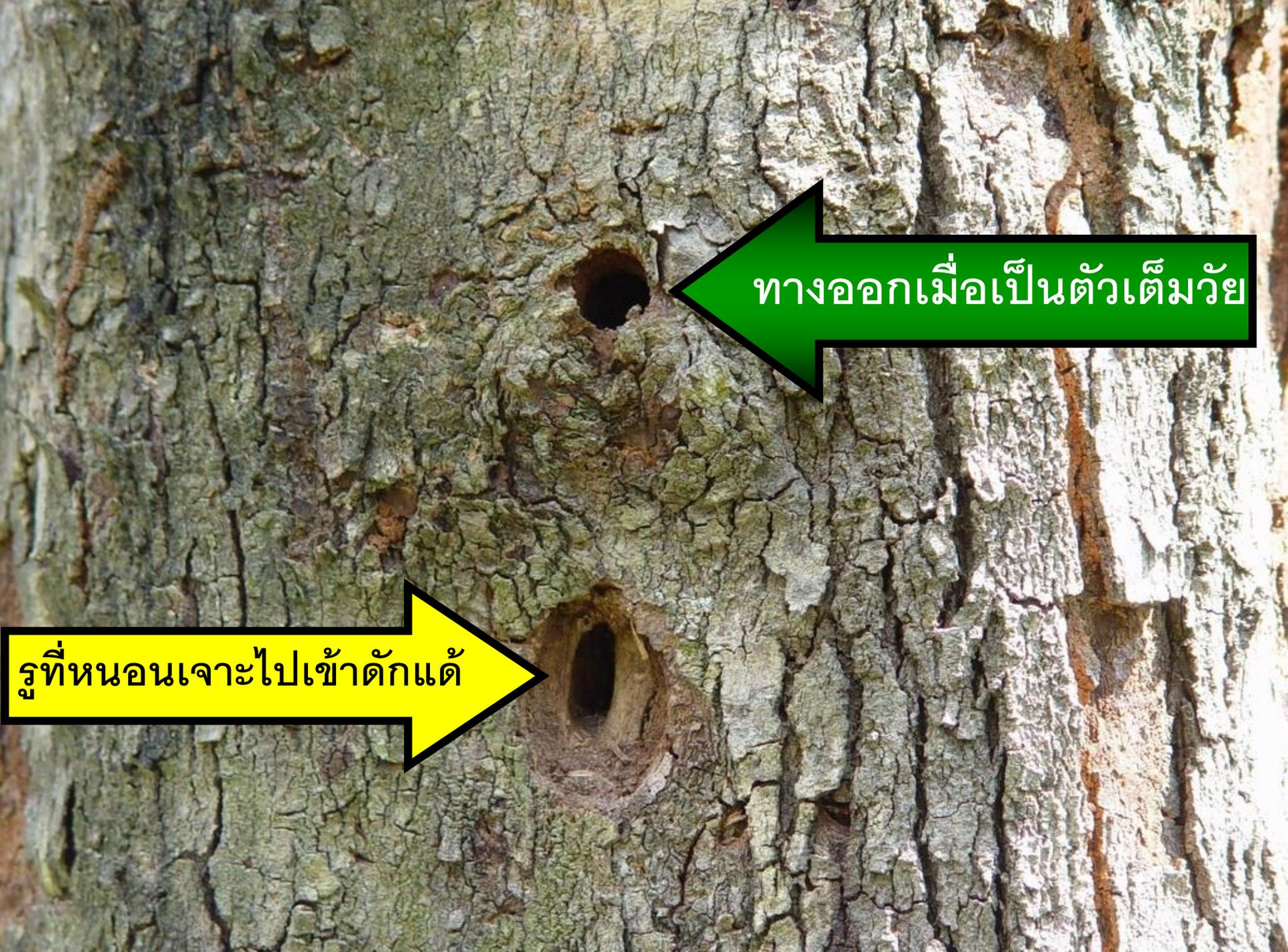

หนอนเจาะเข้าไปใจกลางต้นไม้เพื่อเข้าดักแด้

ตัวเต็มวัยที่เพิ่งฟักออกจากดักแด้

A close-up photograph of tree bark with two distinct holes. The upper hole is smaller and more circular, while the lower hole is larger and more oval-shaped. A green arrow points from the right towards the upper hole, and a yellow arrow points from the left towards the lower hole. The bark is heavily textured with vertical fissures and some horizontal lenticels.

ทางออกเมื่อเป็นตัวเต็มวัย

รูที่หนอนเจาะไปเข้าดักแด้

ด้วงหนวดยาวเพิ่งเจาะออกจากต้นทุเรียน

วงจรชีวิต

การป้องกันกำจัด หนอน

- ตัดแต่งกิ่งโดยเฉพาะกิ่งแห้งนำไปเผาหรือฝัง และควรมีการดูแลรักษาต้นทุเรียนให้มีความสมบูรณ์แข็งแรง อยู่เสมอ
- หมั่นตรวจสอบเป็นประจำ โดยสังเกตรอยแผล ขุย และการทำลายที่เปลือกไม้ ให้ใช้มีดถาก และจับตัว หนอนทำลาย

สารที่ให้ผลดี

(พ่น 2 ครั้งห่างกัน 15 วัน)

- imidacloprid (Confidor 100 SL 10% SL) 30 ม.ล./น้ำ 20 ลิตร
ต้นทุน ~ 33 บาทต่อต้น
- acetamiprid (Molan 20% SP) 30 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
ต้นทุน ~ 45 บาทต่อต้น
- thiametoxam (Actala 20% WG) 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
ต้นทุน ~ 100 บาทต่อต้น

การป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมี

ลักษณะหนอนที่ตายจากสารฆ่าแมลง

การป้องกันกำจัด

- ถ้าหนอนเจาะเข้าไปในเนื้อไม้ให้ใช้มิดแคะหารู ใช้
เข็มฉีดยาฉีดสารคลอร์ไพริฟอส 40% อีซี
อัตรา 1 – 3 มิลลิลิตร เข้าไปในรูแล้วใช้ดินเหนียวอุด

การป้องกันกำจัด ตัวเต็มวัย

- จับตัวเต็มวัยที่ออกมาวางไข่ในตอนกลางคืน โดยใช้ไฟส่องตามต้นทุเรียนตั้งแต่เวลา 20.00 น.
- ใช้ตาข่ายดักปลาพันรอบโคนต้นและกิ่งทุเรียน เพื่อดักจับตัวเต็มวัย
- จับตัวเต็มวัยตอนกลางวันบนพืชอาศัยอื่น เช่น ต้นขนุน

โรคศัตรูทุเรียน

พบ 3 ชนิด

โรคแดงแอฟริกัน; *Eutetranychus africanus*

โรคแดงชมพู; *Oligonychus biharensis*

โรคแมงมุมฟิจิ; *Tetranychus fijiensis*

ไรแดงแอฟริกัน

Eutetranychus africanus (Tucker)

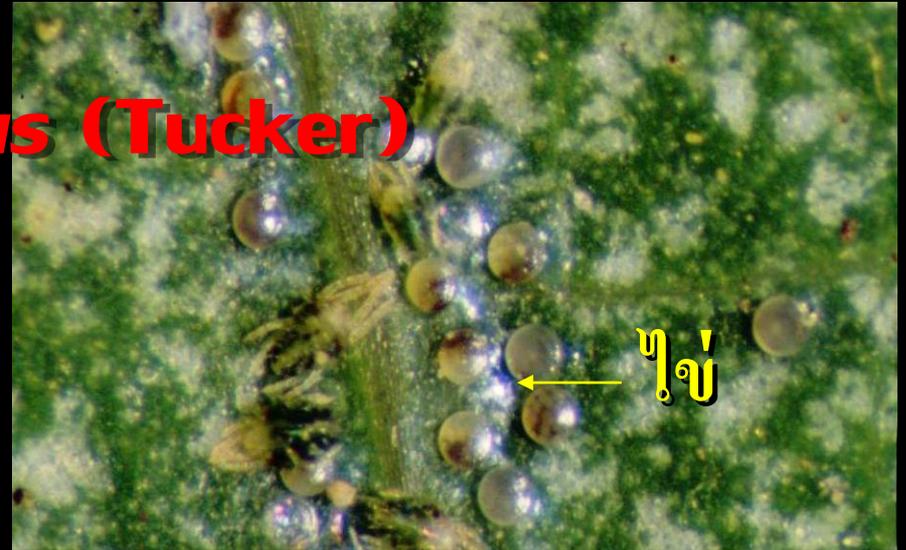
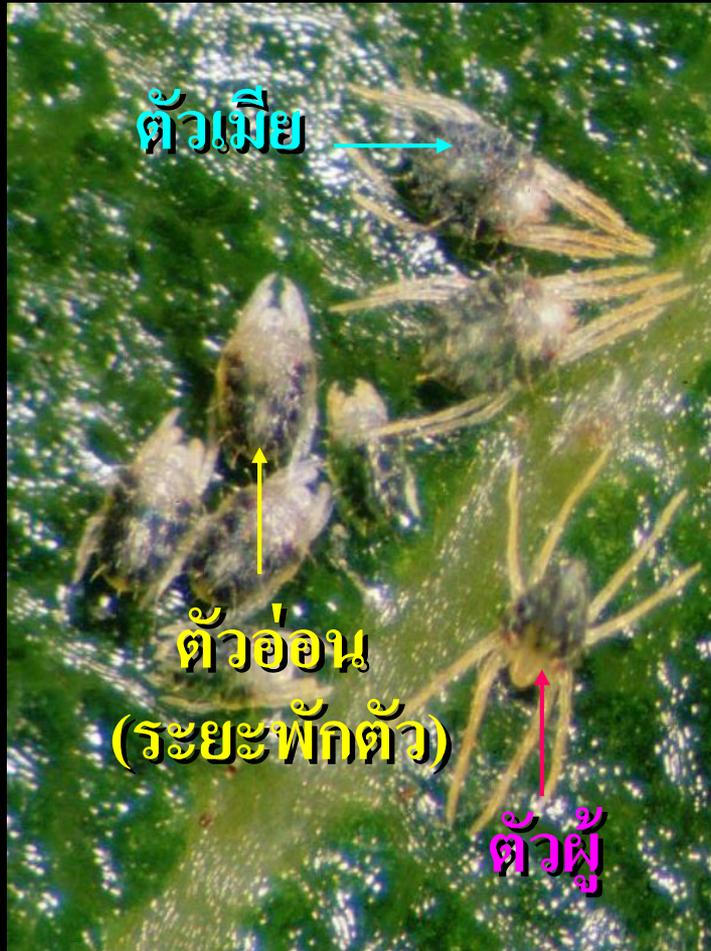
ตัวเต็มวัยเพศเมีย

ตัวเต็มวัยเพศผู้

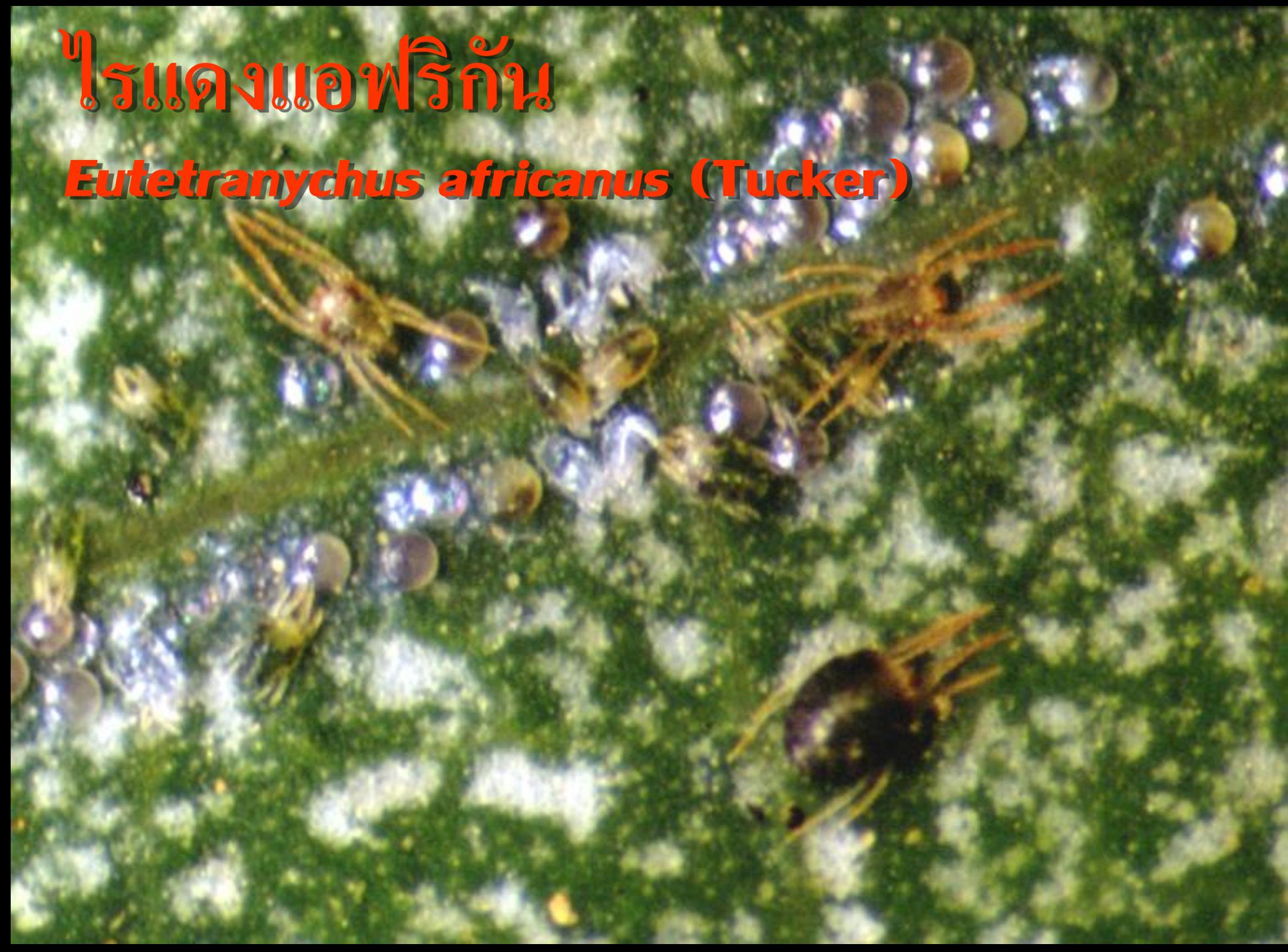
ไรแดงแอฟริกัน

Eutetranychus africanus (Tucker)

ไรแดงแอฟริกัน

Eutetranychus africanus (Tucker)

วงจรชีวิตของไรแดงแอฟริกัน

ไข่ (egg)

4.5 วัน

ตัวอ่อนวัยที่ 1 (larva)

1.5 วัน

ตัวอ่อนวัยที่ 2 (protonymph)

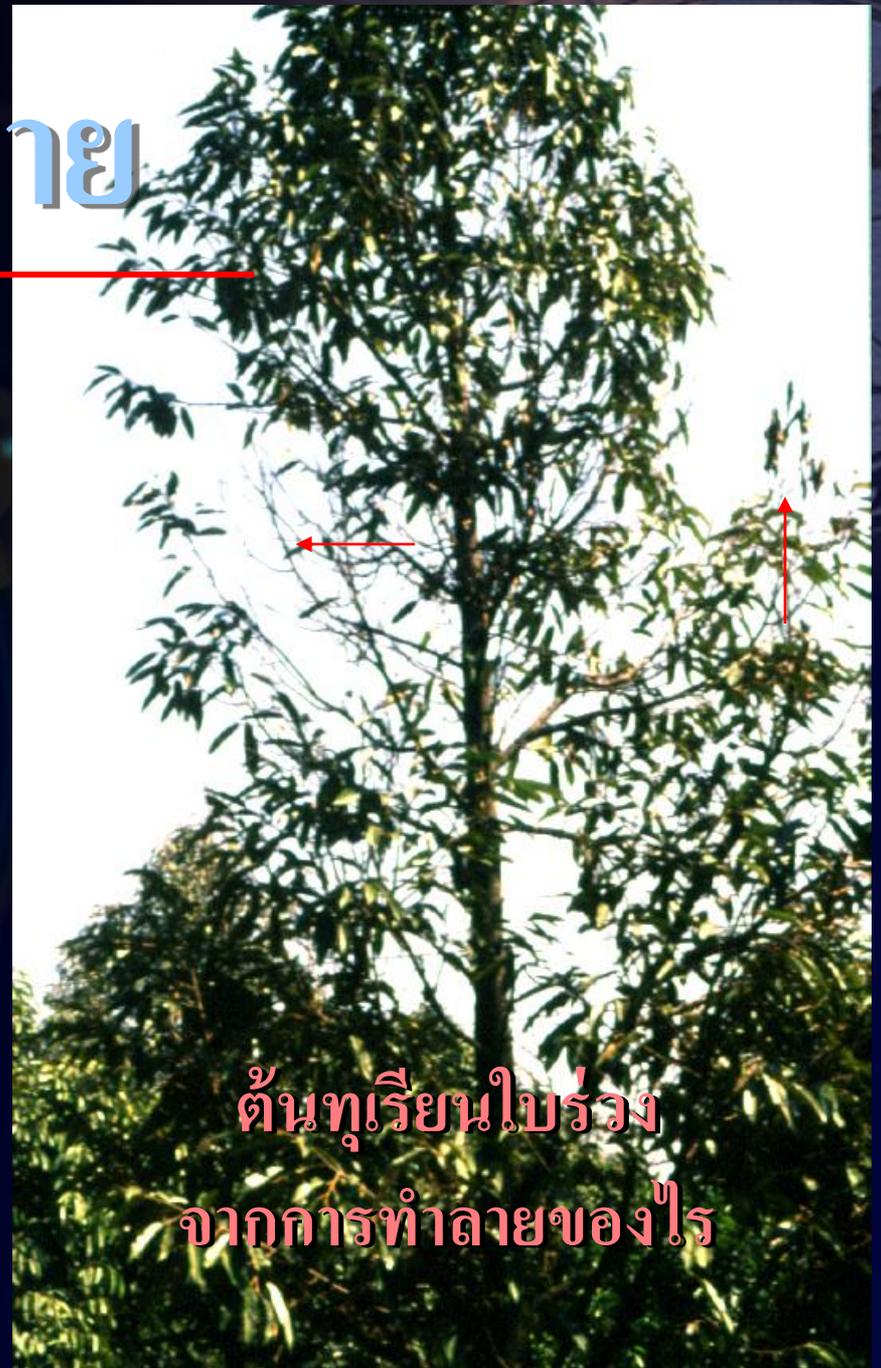
1.3 วัน

ตัวอ่อนวัยที่ 3 (duetomymph)

1.7 วัน

รวมระยะเวลา ไข่ - ตัวเต็มวัย 8 - 9 วัน

ลักษณะการทำลาย

ลักษณะการทำลาย

ฤดูกาลระบาด

รุนแรงในช่วงสภาพอากาศแห้งแล้ง ลมแรง ประมาณเดือน
พฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนและ
ความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศ

“
เมื่อใดที่ฝนเริ่มทิ้งช่วง

อากาศแห้งแล้งและมีลมพัดแรงให้รีบทำการสำรวจ
ไรแดงแอฟริกันและป้องกันกำจัดทันที

แนวทางการป้องกันกำจัด

ไรแดงแอฟริกันศัตรูทุเรียน

1. หลีกเลี่ยงการปลูกพืชอาศัยของไรแดงแอฟริกัน

2. ตรวจสอบทุเรียนอย่างใกล้ชิดในช่วง

-ปลายฤดูฝนต่อฤดูหนาว อากาศแห้ง

(พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์)

-ฝนทิ้งช่วง (กันยายน-ตุลาคม)

-มีลมกระโชกทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

แนวทางการป้องกันกำจัด

---

3. ใช้สารฆ่าไรที่มีประสิทธิภาพ

propargite 30% ดับบริลฟี

อัตรา 30 กรัม/ น้ำ 20 ลิตร

amitraz 20% อีซี

อัตรา 30 มล. / น้ำ 20 ลิตร

hexythiazox 1.8 % อีซี

อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

วิธีการยับยั้งการต้านทานสารฆ่าไร

- ลดจำนวนครั้งการพ่น
- ใช้สารฆ่าไรสลับชนิด
- เว้นพื้นที่การพ่นสารฆ่าไร

เพื่อให้ไรพันธุ์อ่อนแอมีชีวิตรอด

แนวทางการป้องกันกำจัด

---

4. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติในสวนทุเรียน

-เลือกใช้สารเคมีที่ปลอดภัยต่อศัตรู
ธรรมชาติ

-อนุรักษ์แหล่งหลบซ่อนและอาหารของ
ศัตรูธรรมชาติ

